

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาโรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ในกลุ่มอาชีพพื้นที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ผู้วิจัย นางสาวประเทือง หงสรานากร รหัสนักศึกษา 2535000950

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์ (2) รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทุกา

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) โรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานในกลุ่มอาชีพที่ตำบลทับกวางและตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และที่ตำบลหนองรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และ (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานในกลุ่มอาชีพดังกล่าว

ประชากรที่ศึกษาคือคนที่ทำงานในกลุ่มอาชีพในตำบลทับกวางและตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และที่ตำบลหนองรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงทั้งหมดจำนวน 170 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2554-2555 ด้วยการใช้ใบยินยอมการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งใช้แบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานนอร์ดิกภาคภาษาไทยเพื่อสำรวจการปวดหรือเจ็บกล้ามเนื้อและกระดูกตามบริเวณต่างๆของร่างกายในระยะ 12 เดือนและระยะเวลา 7 วันที่ผ่านมา วิเคราะห์และประเมินผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมทั้งสถิติทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า (1) โรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานของกลุ่มตัวอย่างมักเป็นที่บริเวณหลังส่วนล่าง ไหล่ และเข่า ทั้งในระยะ 12 เดือนและระยะเวลา 7 วันที่ผ่านมา (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา ได้แก่ เพศ (p -value 0.024) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานระยะ 7 วันที่ผ่านมา ได้แก่ ท่าทางที่ใช้ในการทำงาน เช่น ท่าทางการนั่ง การยืน และการเดิน (p -value <0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าโรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงานของตนเองเกิดจากการทำงานแบบสะสม (ร้อยละ 64.3 ที่ตำบลทับกวาง ร้อยละ 95.3 ที่ตำบลชะอมและร้อยละ 90.0 ที่ตำบลหนองรีตามลำดับ) จากผลการวิจัยสามารถให้ข้อเสนอแนะของการออกแบบการออกกำลังกายเฉพาะที่สำหรับกลุ่มตัวอย่าง

คำสำคัญ โรคกล้ามเนื้อและกระดูกที่เกิดจากการทำงาน กลุ่มอาชีพ อำเภอแก่งคอย อำเภอโพธาราม

Thesis title: Study on Work-Related Musculoskeletal Disorders and Associated Factors in Occupational Groups in Kaeng Khoi District, Saraburi Province, and Photharam District, Ratchaburi Province

Researcher: Miss Prathurng Hongsrnagon; **ID:** 2535000950 ;

Degree: Master of Public Health (Public Health Administration)

Thesis advisors: (1) Dr. Kowin Wiwatanapongpan, Associate Professor; (2) Suradej Praditbatuka, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of this survey research were to study (1) work-related musculoskeletal disorders (WMSDs) in the occupational groups in Kaeng Khoi district, Saraburi Province, and Photharam district, Ratchaburi province and (2) factors associated with WMSDs among the occupational groups.

The study population was the people working in the occupational groups in Kaeng Khoi and Photharam districts. The total sample was 170 respondents selected using the purposive sampling method. Data were collected in 2011–2012 with informed consent and by using the standardized Nordic questionnaire (Thai version) to measure WMSDs on the body parts of the respondents for the past 12 months and the past 7 days. Statistical analyses included frequency, percentage, maximum value, minimum value, mean, standard deviation, together with chi-square test.

The results of this study revealed that: (1) most of the WMSDs among the respondents were at the lower back, shoulders, and knees, both for the past year and during the past 7 days and (2) the factor associated with WMSDs during the past 12 months was gender (p-value 0.024) while those during the past 7 days were work postures, i.e. sitting, standing, and walking (p-value <0.05). The respondents believed that their WMSDs were caused by accumulated working periods (64.3% for Tap Kwang sub-district and 95.3% for Cha-om sub-district, both in Kaeng Khoi, and 90.0% for Nong Ri sub-district in Photharam). Accordingly, it is suggested that a tailor-made exercise regimen should be designed for the respondents.

Keywords: Work-related musculoskeletal disorders, Occupational groups, Kaeng Khoi district, Photharam district